

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 15 kwietnia 2024 r.

PS-II.431.3.2024.2.11

Pan
Piotr Gruszczyński
Starosta Gnieźnieński
Starostwo Powiatowe w Gnieźnie
ul. Jana Pawła II 9/10
62-200 Gniezno

ZALECENIA POKONTROLNE

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań,
tel. 618 54 1825, fax 618 54 1544

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: ps@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹, zwanej dalej ustawą, rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej², w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”³, zwanego dalej rozporządzeniem, w związku z art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁴. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach⁵, Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023, stanowiącego załącznik do uchwały nr 24 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023⁶, w dniach 29 stycznia – 27 lutego 2024 r. przeprowadzono kontrolę kompleksową w Starostwie Powiatowym w Gnieźnie, z siedzibą pod adresem: ul. Jana Pawła II 9/10, 62-200 Gniezno, zwanym dalej „Starostwem”, „Powiatem”.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów z Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie Marta Dużyńska – inspektor wojewódzki, jako kierownik zespołu inspektorów, Olga Rakowska – inspektor wojewódzki, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.20.2024.1 z dnia 22 stycznia 2024 r.

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ustaień kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentów merytorycznych realizowanego zadania oraz pozyskano dodatkowe informacje od Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie, zwanym dalej „PCPR” lub „Centrum”, p. Doroty Perlik.

Szczegółowe ustalenia z kontroli, zawarto w protokole kontroli, podpisanym przez zespół inspektorów w dniu 15 marca 2024 r. Protokół został podpisany bez zastrzeżeń przez Starostę Gnieźnieńskiego dnia 26 marca 2024 r.

Z uwagi na okres kontroli w czasie obowiązywania przepisów przejściowych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, poniższa nomenklatura odnosi się odpowiednio do tej stosowanej w ustawie w danym okresie.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Powiat Gnieźnieński zgodnie z art. 6 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej realizuje zadania własne oraz zadania z zakresu administracji rządowej. Jednostką organizacyjną Powiatu bezpośrednio realizującą powyższe zadania jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie. W Statucie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie zawarto zapisy dotyczące realizacji zadań z zakresu

¹ Dz. U z 2024 r., poz. 424

² Dz. U. z 2023 r., poz. 1165

³ Dz. U. z 2023 r., poz. 1870

⁴ Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2023 r., poz. 1158

⁶ M.P. z 2022 r., poz. 1259

przeciwdziałania przemocy domowej, **jednakże w Regulaminie Organizacyjnym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie nie określono która z komórek organizacyjnych realizuje zadania wynikające z ustawy.**

Rada Powiatu Gnieźnieńskiego dnia 24 czerwca 2021 r. podjęła uchwałę nr XLII/251/2021 w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027, zwanego dalej *Programem*. Analiza przedstawionego dokumentu wykazała, iż program do dnia kontroli nie został dostosowany do obecnie obowiązującego stanu prawnego, **zatem nazwa Programu nie jest zgodna z zapisami art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy. 1.** Ponadto, treść Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 wymaga doprecyzowania w zakresie wskazanym w protokole, tj. wskaźników, realizatorów, monitoringu i ewaluacji.

Powiat nie opracował i nie realizował programów profilaktycznych służących działaniom profilaktycznym, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2. Jednakże, PCPR prowadzi szkolenia, szkołę dla rodziców czy grupy wsparcia dla rodzin zastępczych, na których omawiana jest tematyka z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Elementy działań profilaktycznych omawiane są podczas szkoleń i szkoły dla rodziców. Również w ramach poradnictwa specjalistycznego, osoby korzystające są informowane o powyższych zagadnieniach. **Powyższe jest częściowo zgodne z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy.**

Dyrektor PCPR w Gnieźnie oświadczyła, iż powiat gnieźnieński nie posiada na swoim terenie ośrodka wsparcia ani ośrodka interwencji kryzysowej, jednakże w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej dysponuje środkami finansowymi, które pozwalałyby na krótkotrwałe zabezpieczenie miejsca noclegowego, np. w hostelu w przypadku sytuacji kryzysowej osoby doznającej przemocy domowej, **co jest zgodne z art. 6 ust. 3 pkt 3 i 4.** Jednakże, doprecyzowania wymaga sposób i tryb postępowania w przypadku konieczności udzielenia pomocy w formie interwencji kryzysowej.

Ponadto, jak wynika z dokumentów, sprawdzonych przez zespół inspektorów z Wydziału Polityki Społecznej w roku 2023 w trakcie kontroli Ośrodka Interwencji Kryzysowej, klienci OIK byli zabezpieczani na bieżąco zarówno pod względem pomocy doraźnej, jak i zapewnienia noclegu.

W roku 2022 Powiat Gnieźnieński otrzymał dotację celową w wysokości 7 200 zł na realizację programów korekcyjno – edukacyjnych. Dyrektor PCPR oświadczyła, iż z uwagi na brak wystarczającej liczby zgłoszeń program nie został zrealizowany, pomimo faktu iż PCPR rozesłał informację o możliwości zgłaszania osób do programu korekcyjno – edukacyjnego do ośrodków pomocy społecznej z powiatu gnieźnieńskiego, Sądu Rejonowego, Policji, Prokuratury Rejonowej, Żandarmerii Wojskowej. **Powyższe jest częściowo zgodne z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy.**

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż Powiat Gnieźnieński zainicjował zadanie dotyczące współpracy między organami samorządu terytorialnego a kościołami w zakresie edukacji na temat zjawiska przemocy domowej poprzez wystosowanie pisma do związków wyznaniowych działających na terenie powiatu gnieźnieńskiego, **co jest częściowo zgodne z art. 9 ust. 1 ustawy.**

Do działań powiatu wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 należy opracowanie i realizacja oddziaływań edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny lub psychologiczno – terapeutyczny. Powiat Gnieźnieński nie zrealizował działań wspierających dla osób, które ukończyły edycje programu korekcyjno – edukacyjnego, ponieważ nie zrealizował w roku 2023 takiego programu. Elementy takiej profilaktyki jednak pojawiły się w programach szkoły dla rodziców, realizowanej na terenie powiatu gnieźnieńskiego, co jest zgodne z zapisami KPPPwR.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, iż Powiat Kolski wysłał zaktualizowane informatory dotyczące podmiotów realizujących oferty i programy dla osób stosujących przemoc w rodzinie w roku 2023 dwukrotnie, co jest zgodne z działaniem KPPPwR.

Jednostka w kontrolowanym okresie prowadziła poradnictwo specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w tym także w formie dyżurów specjalisty z zakresu poradnictwa rodzinnego. Powyższe jest zgodne z działaniem KPPPwR.

Zgodnie z KPPPwR na rok 2023 działaniami realizowanymi przez m.in. powiat jest realizacja procedury „Niebieskie Karty” oraz zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy. Jak ustalono w trakcie czynności kontrolnych w 2023 r., na terenie powiatu Gnieźnieńskiego działał telefon zaufania dla osób znajdujących się w kryzysie oraz uwikłanych w przemoc, co jest zgodne z przywołanym przepisem.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kole nie wszczęło żadnej procedury „Niebieskie Karty”. Podczas czynności kontrolnych ustalono, iż PCPR w roku 2022 nie zabezpieczono dzieci w trybie art. 12 a, natomiast w roku 2023 zastosowano ten tryb wobec 1 dziecka, co jest zgodne z działaniem KPPPwR.

Do zadań realizowanych przez Powiat wynikających z KPPPwR na rok 2023 należy diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wdrożenie systemu wsparcia osób pracujących bezpośrednio z osobami stosującymi przemoc. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie poinformował, iż przeprowadzono rozeznanie wśród ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu, dotyczące potrzeb szkoleniowych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, a zebrane informacje przekazano do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu 19 lutego 2024 r., co jest zgodne z działaniem KPPPwR.

W wyniku analizy dokumentacji zgromadzonej podczas czynności kontrolnych stwierdzono niżej wymienione nieprawidłowości, które zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli:

1. Nazwa Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 nie jest zgodna z zapisami art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy.

W wyniku analizy dokumentacji zgromadzonej podczas czynności kontrolnych stwierdzono również uchybienia, które zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli:

1. Treść Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 wymaga doprecyzowania w zakresie wskazanym w protokole, tj. wskaźników, realizatorów, monitoringu i ewaluacji.
2. W treści Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie nie określono która z komórek organizacyjnych realizuje zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
3. Brak realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, tj. programu korekcyjno-edukacyjnego, zgodnie z zapisami art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy, pomimo przyjęcia dotacji.
4. Brak dokumentu doprecyzującego sposób i tryb postępowania w przypadku konieczności udzielenia pomocy w formie interwencji kryzysowej.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, jednostkę oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniami.

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie § 19 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, zalecam:

1. Spowodować zmianę nazwy Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027, aby była ona zgodna z zapisami art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy.

Jednocześnie, w ramach uprawnień, przysługujących na podstawie § 19 oraz § 20 w rozporządzenia, rekomenduję:

2. Doprecyzować treść Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 w zakresie wskazanym w protokole, tj. wskaźników, realizatorów, monitoringu i ewaluacji.
3. W treści Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie określić która z komórek organizacyjnych realizuje zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
4. Zintensyfikowanie działań w celu realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, tj. programu korekcyjno-edukacyjnego, zgodnie z zapisami art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy.
5. Zintensyfikowanie działań w zakresie współpracy między organami samorządu terytorialnego a kościołami w zakresie edukacji na temat zjawiska przemocy domowej, zgodnie z zapisami punktu 1.2.2. Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.
6. Przyjęcie dokumentu doprecyzującego sposób i tryb postępowania w przypadku konieczności udzielenia pomocy w formie interwencji kryzysowej.

Informacje końcowe:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych, przysługuje Panu prawo zgłoszenia zastrzeżeń.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń, zgodnie z art. 128 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej jest Pan w terminie 30 dni, jest zobowiązany do powiadomienia o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie zrealizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł. do 12.000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

(-)

Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

*/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
klasyfikowanego certyfikatu/*